

Jaela Cole

Raak me (aan)

Horizon

Soms staat er iemand op bij 't avondbrood
en gaat naar buiten, gaat en gaat en gaat,
omdat er ergens heel ver weg een kerkje staat.

En zijn kinderen zegenen hem als was hij dood.

En één die sterft in 't eigen huis,
blijft op het oude en vertrouwde pad
en dus moeten de kinderen er op uit
om naar de kerk te gaan die hij vergat.

– Rainer Maria Rilke, *Stundenbuch*

Aan alle bomen waar ik met mijn rug tegen leunen mocht...

Deel 1

Hoofd
Bevroren tijd

1

Parkeren zonder stuurbevestiging zou moeten worden opgenomen in de lijst van de olympische disciplines. Eva hapt naar adem, zet de motor af en kantelt de zonneklep. De barst in het spiegelglas loopt als een litteken van haar voorhoofd, langs haar fijne neus tot in haar mondhoek. Ze scheidt een paar door mascara samengeklonterde spinnenpotenwimpers met een tandenstoker. Met al haar kracht slaat ze de deur dicht. Van de klap vliegt de sneeuw die nog op het dak van de wagen ligt, in het rond. Oom Michel hecht geen waarde aan zijn auto, daarom mag ze die van hem lenen. Een gegeven paard kijk je niet in de bek, ook niet wanneer de eigenaar het niet nauw met de onderhoudstermijn neemt. De kans dat het sneeuwt wordt met de jaren kleiner, redeneert hij, en rijden in de regen doet haar oom niet. Wie heeft er dan nog ruitenwissers nodig? Ergens tussen het grote huis en Zwijndrecht dorp blokkeerde hun onheilspellende gesleep. Ze is nog uitgestapt om het euvel te verhelpen, maar toen ze de schakelaar aan het stuur naar beneden tikte, gebeurde er niets meer. Een ruitenwiserburn-out.

Eva kijkt naar de hoop sneeuw op de snuit van de wagen en bijt op haar lip om niet in de lach te schieten. Het is inderdaad een berg waar ze nu tegen opkijkt. Ze neemt een foto van haar parkeerplaats om te onthouden waar ze staat.

‘Waar je staat? Jij staat hier en jouw auto is daar geparkeerd’, zou oom Michel opmerken. Hij is degene die taalkundig de puntjes op de i zet en haar – helaas ongevraagd – mensenkennis bijbrengt.

‘Er zijn twee soorten mensen, Eva. Degenen die te laat bij hun

gezelschap arriveren en “Hier ben ik!” uitroepen en anderen die “Ha, daar zijn jullie!” zeggen.’

In het woonzorgcentrum toetst ze de viercijferige deurcode in. De gesloten deur sust de door hun geweten geplaagde familieleden en vormt de scheiding tussen de vrije wereld en de in hun geest gevangen bewoners. Tussen de witte toetsen onderscheidt ze vier vergeelde. Je moet wel dement zijn om de code niet te kunnen kraken. Eva sluit de deur en loopt op haar tenen naar haar grootmoeders kamer. Niet dat er iemand om het geluid van haar voetstappen maalt. Het hoorapparaat wordt, net zoals brillen op sterkte en het kunstgebit, verloren, vergeten of uitgewisseld. Ze heeft haar oma's voornaam Juliette in de tandprothese laten graveren, handiger voor het verplegend personeel om uit te zoeken wie wiens gebit in heeft.

Haar grootmoeder ligt op haar zij. Een been tegen de borst opgetrokken, het andere steekt als een witte knook uit een hoop omgewoelde grafaarde. Eva legt zacht haar hand op haar grootmoeders voet. Haar lichaamstemperatuur is niet onrustwekkend, maar Eva duwt het been weer onder de lakens. Er is geen enkel haartje meer te bekennen op de witte geschubde schenen. Ze wrijft zachtjes over de droge huid en deze rimpelt met haar streling mee. Verwonderd herhaalt Eva de beweging tot haar oma aan haar adem trekt, waardoor haar borstkas schokkend natrilt. De siddering loopt langs het been tot in de fijngebouwde voet. Het zuurstofdarpje snijdt in Juliettes vel en geeft haar een extra onderkin. Ooit smeerde ze met grote opwaartse bewegingen crème uit grote gouden potten ‘Estée Lauder’ van wel tienduizend Belgische frank. Eva knikte plechtig wanneer haar grootmoeder benadrukte dat ze haar hals nooit mocht vergeten in te smeren. Een ‘kinnekeskopke’ op een krokodillennek was geen gezicht, drukte ze het meisje op het hart. De kleine Eva vond het juist wél een gezicht. Daar smeerde oma de crème toch op? Het ‘kinnekeskopke’ heeft Eva nooit bij haar grootmoeder vastgesteld, de krokodillennek wel.

Eva trekt het zuurstofmasker wat losser en geeft Juliette hiermee

haar waardigheid terug. Ze ploft neer in de uitgewoonde fauteuil. Ze kijkt rond. Haar ooms hebben de kamer aangekleed. Hierdoor hadden ze iets omhanden en konden ze beter omgaan met de leegte die hun moeder in het huis achterliet. Dit keer had Eva zich er niet mee bemoeid. Het einde van het schooljaar bracht extra verbeterwerk en urenlange teamvergaderingen met zich mee. Maar als ze eerlijk was, viel het inrichten van de troosteloze kamer haar gewoon zwaar. Het voelde 'alsof' aan. Alsof dit een thuis zou worden. Alsof het nog goed zou komen en haar grootmoeder terug naar huis zou komen...

De ooms hingen enkele betere kopieën op van de schilderijen die thuis op pronkplaatsen hingen. Voor de schouwklok waar Juliette aan gehecht was, zochten ze een nieuwe plek. Het werd een gewichtige en tijdrovende opdracht, want er was in de hele kamer geen schouw te bekennen. Uiteindelijk zwichtte Eva en droeg ze nog wat plantjes aan. Even dacht ze om het spreekwoord 'achter de geraniums zitten' eer aan te doen, maar ze koos wijselijk voor vrouwenontogen. Bovendien is de hippe plant bij de eersten van de klas als het op luchtzuivering aankomt. De witte jasmijn bloeide toen ze hem een plaats gaf, maar overleefde de maand niet. 'Elke bloem vindt hier haar dood', zei Juliette en ze wees naar zichzelf.

Met een bibberige aanzet, iets tussen fluisteren en toespreken, leest Eva voor uit een roman die ze deze morgen uit de boekenkast koos. Een fluorescerend groene sticker is over een deel van de titel geplakt en schreeuwt dat het boekje maar vijf euro kost. De twee uitroepstekens gillen ook.

'Ik weet niet wat God nog voor plannen met mij heeft. Maar voordat ik doodga, wil ik nog de geschiedenis van de dag opschrijven waarop Lajos mij voor de laatste maal bezocht en me beroofde van het laatste wat ik had.'

Haar grootmoeder piept. Eva kijkt op, trekt het laken goed en leest verder.

‘Drie jaar lang schuif ik het optekenen al voor mij uit. Nu heb ik het gevoel dat een stem waartegen ik me niet kan verweren me maant om haast te maken met het opschrijven, omdat dit mijn plicht is en omdat ik niet veel tijd meer heb.’

Weer kreunt Juliette. Eva begrijpt niet wat er gebeurt. De zuurstofsaturatie is niet wat het moet zijn, en Juliettes hart moet hard werken maar vorige keer piepte ze toch anders. Onvast slaat Eva per ongeluk een zin over.

‘Ik ben niet jong meer, gezond ben ik ook niet en ik zal spoedig moeten sterven. Ben ik nog bang voor de dood?’

Juliette kreunt haar luidste piep en draait zich op haar andere zij, met de rug naar Eva. Opnieuw bungelt het been over de rand van het bed. Eva sluit het boek en laat ook het been voor wat het is. Misschien is het thema niet geschikt, bedenkt ze. Het gaat wel erg veel over doodgaan. In haar grootmoeders lievelingssoap *Mooi en Meedogenloos* konden personages sterven en plots terugkeren. Juliette kon er smakelijk om lachen en bleef het feuilleton trouw volgen.

Eva hoort hoe haar grootmoeder reutelt. Met wat verbeelding zou het ook lachen kunnen zijn. De zuurstofmachine probeert Eva's gedachten te overstemmen. Waren haar ooms maar al hier. Ze grijpt naar het tweede boek. Cleopatra dan maar. De verpleging suggereerde dat ze wat kon voorlezen, een lezende stem kalmeert de onrustigen en biedt nabijheid aan de eenzamen. Haar voorlezen zou Cleopatra tot leven roepen en Antonius' smachten laten resulteren in eindeloze liefdesverklaringen. Juliette zou haar voor zoveel onvoorwaardelijke liefde dankbaar aankijken en in Eva haar eigen doorzettingsvermogen herkennen. Maar Eva komt niet verder dan Olympus, de lijfarts van Cleopatra, wiens geschriften aangaven hoe Cleopatra eruit zou hebben gezien, of Juliette piept als een hond die alleen moet thuisblijven.

Eva gooit beide boeken in haar tas en kruist de armen. Zelfs met een falende gezondheid wijst haar grootmoeder haar af! ‘Het heilzame aspect van voorlezen geldt blijkbaar enkel voor de rest van de